

בין ה"בעת" ל"אחרי" - קבוצת הווטסאפ של איתן צוק למתבגרים

כתבו: נעמי מוזס ורחל אברהם

הקדמה למורה, למחנך, למדריך של איתן צוק

בימים אלה, כשיש סבירות (על פי החדשות) לסיומו של מבצע "צוק איתן", אנו רוצים להביא בפניכם כיוון עשייה מתמשך, שעניינו עיבוד חוויתי ותיעוד אישי אשר יוביל את כולנו לקראת היום שאחרי "צוק איתן" והחזרה לשגרה. הרעיון הוא, להציע למתבגרים להשתמש באפליקציה של הווטסאפ כדי לתעד את החוויות שלהם בימים אלה באמצעות השיתוף בקבוצה.

בקבוצה שתיפתח, אפשר יהיה לשתף בחוויות, בתמונות, בסרטונים, ברעיונות לפעילויות ובעשייה חיובית. שיתוף כזה, יהווה ציר מארגן ויאפשר לתלמידים לשמור על רציפיות החיים ולפעול בערוצים שונים¹. באמצעותו, אפשר יהיה גם לאזן בין חוויות נעימות לחוויות פחות נעימות, דבר שיוכל להקל על ההתמודדויות שלהם בזמן זה. ההווטסאפ הינו כלי אינטרנטי נפלא, המאפשר תקשורת מיידית ושוטפת ונותן תחושה של שייכות ושל "ביחד". עם זאת, התקשורת הנעשית באמצעות האינטרנט, מאופיינת בכך שאדם נמצא "לבד" מול המכשיר הדיגיטלי שלו, אינו רואה את הבעות הפנים של מי שהוא מתקשר איתו ואינו מקבל שום פידבק בלתי מילולי מהסביבה. במצב כזה עלולה להיווצר בעיה במידת הרגישות, האפוק והזהירות בכבודם של אחרים. לפיכך לצד ההזדמנויות שמאפשרת לנו אפליקציה זו, חשוב שכאנשי חינוך ניתן את הדעת על הסוגיות הבאות: ראשית, בעת פתיחת הקבוצה חשוב להעביר מסר המכיל הסבר לגבי מטרת הקבוצה, לוחות הזמנים בהם היא פועלת, כללי הכתיבה וההתנהגות הנהוגים בה ואף להבהיר כי תלמיד המעוניין לפרוש מהקבוצה רשאי לעשות זאת והדבר יתקבל בהבנה. שנית, התקשורת בווטסאפ הינה תקשורת כתובה שהינה בעלת עוצמה ותפוצה רחבה ומהירה. כמו כן, לא ניתן למחוק הודעות שהועלו לקבוצה. לכן, לאורך הפעילות של הקבוצה, עלינו, המורים, לעודד את התלמידים לשמור על כללי שיח מקובלים ולהתייחס לכל תוכן שאינו ראוי או פוגעני באופן חינוכי (להעיר בקבוצה על התייחסויות מסוג זה, לשוחח באופן אישי עם התלמיד שכתב את ההערה, לעודד תלמידים להפעיל שיקול דעת בעת הכתיבה, להבהיר כי מה שמצחיק אותי לאו דווקא מצחיק את האחר, ולהדגיש כי חשוב לא לעמוד מן הצד במידה והם נחשפים לתוכן פוגעני כלפי אחרים). שלישית, חשוב לזכור כי בקבוצה חלק מהתלמידים ייחשפו וישתפו ברגשותיהם ובחוויותיהם. מומלץ לפתח בקרב התלמידים הבנה ויכולת הכלה כלפי האחרים, כך שהקבוצה תוכל להוות קבוצת שייכות ותמיכה בימים אלה.

בהמשך (בפירוט מהלך הפעילות) ינוסחו ההנחיות שאנו ממליצים שהמורה יכתוב לתלמידים.

¹ "גשר מאחד" מולי להד

"ביום שאחרי", ייעשה תהליך של איסוף וסגירה, כתשתית טובה להסתכלות קדימה ולחזרה לשגרת החיים. לאחר החזרה ללימודים, אפשר יהיה לקיים פעילויות² שונות סביב סיכום החוויות וגם להקים תערוכה שתתבסס על התכנים שעלו.

מהלך התערבות זה, מוצע למחנכים ולמורים, שנמצאים בקשר עם תלמידיהם ויוכלו להעביר אותו להם. את ההצעות לפעילות שכתובות בדוגמא של דף הווסטאפ המובא בהמשך, ניתן לשנות בהתאם לאוכלוסייה או ליצירתיות ולטעם האישי של המורה. הפעילות מיועדת לכל התלמידים.

מטרות:

1. תיעוד ועיבוד תהליך ההתמודדות שלנו לאורך מבצע "צוק איתן" ולקראת סיכום "ביום שאחרי".
2. הזדמנות לכל אחד ואחת להתבונן על התהליך האישי שהוא/היא עוברת מנקודות מבט שונות ומזוויות אחרות.
3. הפעלת התלמידים בערוצי התמודדות שונים³, שיסייעו להם למצוא משמעויות נוספות בימים אלה.
4. חיבור לכוחות החיים וחיזוק התקווה.
6. שיתוף עם קבוצת השווים בדרכים חלופיות, שעומדות לרשותנו בחופשה כגון: "ווסטאפ", "פייסבוק", אתרים בית-ספריים וכיתתיים וכד'. "ביום שאחרי" ניתן יהיה לעבד את התהליך בכיתה במגוון דרכים ולסכמו בסדנא, תערוכה וכו'.

איך הכול התחיל? (סיפור המסגרת של קבוצת איתן צוק בווסטאפ):

שלום, שמי איתן צוק,

אני לומד בבית ספר תיכון בדרום הארץ. אתם יכולים לתאר לעצמכם כמה חיכינו אני והחברים שלי, שייגמרו כבר הבגרות ויתחיל החופש הגדול. היו לנו ימים תוכניות וטראומה נהיה במקום. לא רק זה, אלא שפתאום, אני שומע את השם שלי בכל מקום. בהתחלה לא הבנתי בדיוק מה הולך וחשבתי שצוחקים עלי ואז החלטתי דווקא לזרום עם זה. אמרתי לעצמי: "שמו עלי מבצע אז אני הולך איתו עד ה"סוף". נראה לי אחלה רעיון, לתעד הכול ב-"live" ולהיות ביחד עם כל הכיתה שלנו בסוג של אקשן משותף. עוד יצא לנו מזה אלבום של הכיתה, שאחר כך נוכל להיזכר ביחד ולצחוק. למרות שמדברים על הפסקת אש, חשבתי שזה יהיה נחמד בימים האחרונים של המבצע. אם הייתי מספר למורים שלי על הרעיון הזה, הם בטח היו אומרים: "שלתיעוד יש יתרונות חשובים בעיבוד קבוצתי מתמשך ושלפעילות כזאת יש משמעויות וערכים נוספים"....

² נשמח גם לשמוע תגובות, הצעות משלכם ל- rachelav@education.gov.il

³ "מודל "גשר מאחד" מולי להד

במקום לדבר הרבה החלטתי לעשות ופשוט פתחתי קבוצה לכולנו (אתם מוזמנים) ואני מצרף את הדף הראשון בקבוצה כדי שגם חברים אחרים בארץ יוכלו לפתוח לעצמם קבוצה מסוג זה.

כשייגמר המבצע נכתוב בו גם על "הימים שאחרי".
בתחילת השנה, נוכל להקים בבית הספר תערוכה מהתמונות שצילמנו, מהסלפי, מהסרטונים ומקטעים נבחרים.

שלכם,
איתן צוק.

מהלך ההפעלה של "הקבוצה של איתן צוק":

מוצע בזה, שבכל כיתה תיפתח קבוצת ווטסאפ (אפשר גם בקבוצה סגורה בפייסבוק או בפורום באתר בית הספר), שאליה יוזמנו כל תלמידי הכיתה ובה ישתפו וישתפו במחשבות חוויות, רעיונות, בדיחות, תמונות, סרטונים, רינגטונים וכו' המחנך של הכיתה יצור קשר עם התלמידים ויעלה בפניהם את הרעיון. אפשר שיאמר: "הי חברה, מה קורה אתכם בחופש הזה? אני יודע שאתם מתכתבים הרבה בווטסאפ. שמעתי על תלמיד מהדרום בשם איתן צוק שפתח קבוצת ווטסאפ. אני מצרף לכם את הדוגמא ששלח. מה דעתכם לפתוח גם בכיתה שלנו קבוצה כזאת? זו דרך טובה לשתף בחוויות, תמונות וסרטונים ובכל דבר שנראה לכם מעניין. כשנחזור ללימודים נוכל להיזכר בתקופה הזו וגם לעשות עם זה פעילויות שונות. בואו נתחיל בזה שנחפש שם מדליק לקבוצה שלנו.

בכל התהליך חשוב שנקפיד ביחד על הכללים הבאים:

- יש לנקוט משנה זהירות באמירות שעלולות להיות פוגעות או מעליבות כלפי חברי הקבוצה.
- יש להימנע לחלוטין מאמירות שיש בהן גוון גזעני, מתלהם או מסית.
- יש להשתמש אך ורק בשפה נקייה.
- לגבי חברים בכיתה שאין להם מכשיר "סמרטפון" משלהם, ננהיג מבצע "חבר מביא חבר" או "שניים במחיר אחד" או "הכול כלול" (יש "כפל מבצעים"...) ולהזמין אותם לביתנו וביחד נתחבר לקבוצה ונכתוב את תגובותינו, תוך ציון שמות המשתתפים ב"תת-קבוצה". (מצרפת דוגמא⁴).

עם החזרה ללימודים כדאי לכוונם לרכז את החוויות שתיעדו לצורך עיבוד וסיכום בכיתה".

מצרפת דוגמא של דף הווטסאפ הראשון של קבוצת איתן צוק.

מתקווה שהמסע המשותף יהיה משמעותי ואהיר.

עידן "שניים במחיר אחד" – גם הן אצלי.

ריגטון שאני בחרתי: "רק אני ואנוכי נורמלי מכולם" (משינה)
רינגטון שרן בחר: "בסוף יוצאים מחוזקים לעולם" (א. טל)

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 המינהל הפדגוגי
 השרות הפסיכולוגי ייעוצי
 היחידה להתמודדות במצבי לחץ וחירום
 רח' דבורה הנביאה 2, ירושלים 91911 טל: 02/5603236, 02/5603235 פקס: 02/5603256

איתן צוק - בצוק העיתים

איתן צוק החליף/ה את הנושא אל:
הציעו שם חדש לקבוצה ועשו הצבעה לגבי השם שברצונכם לבחור

אור הצטרף

שירי הצטרפה

גיא
 עד עכשיו עוד היה מונדיאל ועכשיו
 אנחנו תקועים פה בלי כלום

איתן
 באיזה "סרט" אנחנו?
 (בינינו...אנחנו גם לחוצים...מפחדים...מאוכזבים...מחייכים...מחפשים
 דברים שווים לעשות...רוצים לעזור...) מה דעתכם למצוא שם של סרט
שהכי מתאים לתיאור הימים האלה. (מי שימצא את השם הכי מגניב
 יקבל פיצה ושתייה על חשבון חברי הקבוצה, במפגש מייד בסיום
 המבצע)

אור
 איפה תופס אתכם אחים

עידן
 וואללה לא מספיק לעשות כלום בין
 אזעקה לאזעקה, גם כן חופש...

דן
 נתקעתי בבית עם כל הקטנים על הראש
 נראה לי עדיף המצב שלך

עומר
 גיא לבריכה אחי?

גיא
 לא יודע מה אתה אומר?

שירי
 ברור שלבטל

רינת
 ברור שלא

רינת יהיה באמת כיף שאחרי שהמבצע
 ייגמר ניפגש כולנו באיזה בית

שירי
 שמעו, מצאתי רינגטון מתאים. תבחרו גם
אתם משהו cool ושתפו

איתן
 שמעו חברה לא חסר מה לעשות:
 למשל בהמון מקומות צריכים עכשיו עזרה
אפשר לברר במוקד העירוני. בואו נחליט שמחר
 כל אחד ישתף במשהו שהוא מצא לעשות.

איתן
יאללה שטויות, עוד מעט ייגמר. אולי בינתיים תשלחו
איזה סלפי, סרטון, משהו מצחיק או איכותי שעשיתם.

שירי
 יפעת וליטל הולכות היום להתנדב במועדון זקנים.
 היינו אתמול והם בקשו שנבוא שוב

אור
 נגיד שעדיף לזקנים שאנחנו לא נבוא אליהם...

דן
 חברה זה חופש! תחשבו על דברים כיפיים
לעשות...